

Overweging 25 maart 2018

Opgang naar Jeruzalem

Lezingen: Jesaja 50, 4-7; psalm 118 deels; Filippenzen 2, 5-11; Marcus 11, 1-11.

Gezegend wij die hier gekomen zijn in de naam van de Heer.

Wij gaan op naar Jeruzalem als symbool van de stad van God, visioen van vrede, samenklank van de nieuwe wereld.

Wat we vandaag hebben gedaan is een heilig spel. We trekken binnen met palmen en stellen ons in de plaats van de leerlingen en bewoners van Jeruzalem die Jezus binnenhalen en verwelkomen in zijn stad. In vervlogen tijden werden mysterie- mirakel- en passiespelen georganiseerd om de toeschouwer in de gelegenheid te stellen om inzicht te krijgen in het geloof op het niveau van de beleving en om zich te kunnen identificeren met het afgebeelde. Eerlijk gezegd denk ik dat wij het meer als een ritueel uitvoeren en niet als een belevenis. Niet als een bibliodrama waarin wij zelf de spelers zijn en waarin we onze positie ten opzichte van Christus ervarend onderzoeken. Ik bedoel daarmee te zeggen dat we ons moeilijk verplaatsen in de positie van de mensen in het Schriftverhaal die Jezus binnenhalen als de davidische koning op wie de verwachting van Israël gericht is. Gelukkig zingen we ook gezangen die ons misschien meer aanspreken op belevingsniveau. Met andere woorden: dat we het verhaal herkennen als ons verhaal. Niet als iets dat zich in een ver verleden en buiten ons heeft afgespeeld, maar als een heilsgebeurtenis die hier en nu geactualiseerd wordt en zich aan ons voltrekt. Het is niet verleden, maar geschiedenis die nu geschiedt wanneer wij ons openstellen voor zijn komst.

Het is de Messias, de Gezalfde die komt -bekleed met de Naam van de Eeuwige-, de Christos, die zijn stad binnentrekt. Hij is afgedaald uit het hemels Jeruzalem om zich te verbinden met ons menselijk bestaan en trekt nu met zijn leerlingen op naar het aardse Jeruzalem, en naar de tempel als beeld van het hemelse Jeruzalem. In dit aardse Jeruzalem zal Hij zijn leven voltooien, maar zijn opgang naar Jeruzalem gaat door tot in zijn hemelvaart. En in het hemels Jeruzalem zal Hij allen tot zich trekken voor wie Hij een plaats heeft bereid. Zijn opgang is ook onze opgang.

Voordat Jezus ingaat tot zijn lijden, ingaat in de dood, en ingaat in het graf, gaat Hij op naar Jeruzalem en de tempel. En ook al wordt het als een fysieke en concrete gebeurtenis beschreven, de betekenis stijgt boven de gebeurtenis uit, zoals dat met alles wat Jezus doet het geval is. Of zijn leerlingen, en ook wij dus, dat nu begrijpen of niet. We moeten het verhaal dan ook niet op een journalistieke manier verstaan. Het is geen ooggetuigenverslag van de intocht van Jezus. Zoals we dat wel kennen van de intocht van de koning op Prinsjesdag.

Ook Jezus krijgt in het verhaal een koninklijke ontvangst. Mantels worden over zijn rijdier gelegd. Mensen leggen mantels op de route, men had natuurlijk nog geen rode loper voorhanden. En Hij wordt toegezwaid met groene takken. Teken van de vrede waarin Hij door zijn volk ontvangen wordt. Echt een blijde intocht.

Het volk juicht hem toe met oude woorden waarin hoop en verwachting en vreugde doorklinken:

"Hosanna. Gezegend die komt in de naam van de Heer. Gezegend het koninkrijk dat komen gaat, van onze vader David". De nazaat van David zou immers het koningschap voor Israël herstellen. In Jezus zag men die koninklijke nazaat. En men had in die zin veel verwachtingen van Hem. Verwachtingen die in de tekst van het Evangelie ook herhaaldelijk worden uitgesproken. Maar die toch voorbijgaan aan wie Hij werkelijk is.

Het zijn de verwachtingen die doorklinken in de profetentekst: "Jubel dochter van Sion, uw koning komt naar u toe. Hij is rechtvaardig en zegevierend, hij is nederig en rijdt op een ezel. Hij breekt de boog van de sterken en kondigt vrede aan onder de volken". Een koning die werkelijk zijn volk dient en die ervoor zorgt dat zijn volk in vrede met de omringende volkeren kan leven. Geen onderdrukker of dictator, maar een die regeert naar recht en billijkheid. Hij treedt niet binnen door de poort van de macht of door allerlei electorale beloftes die al of niet ingelost worden. Hij komt als rechtvaardige, als leraar der gerechtigheid, en gaat binnen door de poort van gerechtigheid, zoals psalm 118, 19-20, het zegt.

Deze koning berijdt geen paard of kameel, geen praal- of zegewagen, maar een veulen dat nog niet bereden is. Losgemaakt van de plek waaraan het gebonden was, zoals Jezus ook ons losmaakt en bevrijdt van onze boeien en banden. Het dier is onschuldig en niet getraind, zoals een krijgsros dat is. Een dier waaraan niets koninklijks of krijgshaftigs is. Hij gaat ook niet naar het paleis om zijn plaats in te nemen en zijn volk te bevrijden op de manier die het volk wellicht hoopte en verwachtte. Hij gaat naar de tempel.

Daarmee geeft Hij aan dat zijn koningschap niet deze wereld betreft, maar de komende wereld, ook al staat deze wereld niet los van de komende. Het ware Jeruzalem wordt gesymboliseerd door de tempel. Het is een messiaanse zegetocht. Waarin Jezus enerzijds zijn koningschap bevestigt en anderzijds duidelijk maakt dat zijn koningschap van een andere orde is dan de gebruikelijke. Het gaat Hem om de komende, de beloofde wereld. In die wereld treedt Hij binnen wanneer Hij Jeruzalem binnentrekt.

In het Joodse bewustzijn is het opgaan naar Jeruzalem een betekenisvol element van de spiritualiteit. Het betekent een einde aan ballingschap en verstrooiing. Het is een thuiskomen in alle aspecten van het bestaan, fysiek, sociaal en geestelijk. Het is opgaan naar God en leven in verbondenheid met God en het godsvolk. De opgang naar Jeruzalem is een terugkeer naar de bodem van je bestaan, letterlijk en geestelijk.

Met zijn intocht ontvangen we het perspectief van thuiskomen, van vrede. Het beloofde land en de stad van vrede, de komende wereld.

De Heer is er voorgoed in binnengekomen. We ontvangen het van Hem. Nooit als bemeesterde werkelijkheid, nooit als veroverde stad. Altijd als beloofd land, geschonken werkelijkheid, aangereikt aan wie er als rechtvaardige binnegaat. Elke poging om het met macht en geweld tot stand te brengen is gedoemd te mislukken. Het is het rijk der weerlozen, de onbevengenen, de niet voor de oorlog getrainden. De veulens.

We ontvangen het hier en nu wanneer we samenkomen in zijn Naam en eucharistie vieren. Hier is Jeruzalem waar Hij bij ons binnentrekt. Hier is de komende wereld, hier is stad van vrede.

Wat aan Jezus geschiedt en in Hem geopenbaard wordt is het bestemmingsperspectief voor ons allen, omdat Hij heel ons menselijk leven in zich heeft opgenomen. Wat dit betekent lezen we in psalm 118 vers 18 en volgende. Daarin staat beknopt en bondig wat het Paasmysterie inhoudt. Het bedt Jezus in in de Schrifttraditie en de verwachting van het volk Israel.

“Wel heeft de Heer mij zwaar beproefd, maar niet aan de dood prijsgegeven. Open de poort die gerechtigheid heet, ik wil naar binnen en de Heer danken. Hier is de poort van de Heer, hier mag binnen wie rechtvaardig blijkt. U dank ik, U hebt mij verhoord, U bent mijn redder gebleken. U bent mijn God, U wil ik danken, hoog zal ik U prijzen, mijn God. Breng dank aan de Heer, want hij is goed, zijn liefde is grenzeloos”.

In de intocht wordt vooruit gegrepen op Pasen. Op de rechtvaardige overwinning van het rechtvaardige leven. Wat er ook zal gebeuren in de tijd die voor Hem ligt, Hij zal zegevieren. Niet op de wijze van de wereld, maar op een manier die de wereld overwint en overstijgt. En over Pasen heen verwijst zijn intocht naar het binnengaan in het hemelse Jeruzalem en de woonplaats van de allerhoogste. Wat Hij gaat doen in de week die voor ons ligt is een definitieve doorgang maken naar het leven. Uittocht uit het sterfelijke leven, doortocht door de woestijn van de dood, intocht in het beloofde land en de stad van vrede, het uiteindelijke messiaanse rijk, het koninkrijk dat onweerhoudbaar komen gaat.

Met deze glorierijke intocht wordt aangeduid dat zijn lijden en sterven geen sof betekenen, geen einde, geen mislukking van zijn leven en zijn zending. Het is de koninklijke weg die Hij als dienende vorst moet gaan om voor zijn volk de weg naar het rijk van leven en vrede te banen. Die weg gaat dwars door het menselijk defect heen naar de voltooiing van de schepping en daarmee van het menselijk bestaan. Zo staan we als de nieuwe mens in witte kleren gehuld, -in ons doopkleed en op zijn paasbest-, in de poort van het definitieve Jeruzalem met vrede-stakken in de hand te juichen om de Heer in onze beoogde en beloofde werkelijkheid welkom te heten; een werkelijkheid die Hij zelf voor ons heeft mogelijk gemaakt. En die we hier en nu al, in belofte en gebrokenheid, maar ook in vreugde en dankbaarheid, mogen ervaren en aan elkaar waarmaken. Amen.